

ชื่อเรื่อง : การเสริมสร้างพลังอำนาจคณะกรรมการสุขภาพระดับตำบล เพื่อพัฒนาศูนย์สุขภาพชุมชน: กรณีศึกษา ตำบลไทรย้อย อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

ผู้วิจัย : นายนเรศ ภูระหงษ์

ประธานที่ปรึกษา : ดร.ณรงค์ศักดิ์ หนูสอน

กรรมการที่ปรึกษา : ดร.อรพิน กฤษณเกียรติกร
: ดร.ประจวบ แผลมหลัก

ประเภทสารนิพนธ์ : วิทยานิพนธ์ ส.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) มหาวิทยาลัยนเรศวร,2549

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจคณะกรรมการสุขภาพระดับตำบลเพื่อพัฒนาศูนย์สุขภาพชุมชน ของตำบลไทรย้อย อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก และบริบทชุมชนและสภาพการณ์การดำเนินงานของคณะกรรมการสุขภาพตำบลไทรย้อย อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก

การวิจัยครั้งนี้แบ่งขั้นตอนออกเป็น 2 ระยะ ในระยะแรกเป็นการศึกษาบริบทชุมชนและสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการสุขภาพตำบลไทรย้อย แบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 เป็นการศึกษาบริบทชุมชนจากเอกสาร จากแฟ้มชุมชนของสถานีอนามัยตำบลไทรย้อยและสถานีอนามัยบ้านหนองขมิ้น ศึกษาข้อมูลทั่วไปจากเอกสารขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย และการสัมภาษณ์ ผู้สามารถให้ข้อมูลสำคัญได้ซึ่งคัดเลือกเฉพาะเจาะจงจากคณะกรรมการสุขภาพจำนวน 10 คน ในประเด็นบริบทชุมชนและสภาพการณ์ดำเนินงานของคณะกรรมการสุขภาพ วิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา การศึกษาสภาพการณ์ดำเนินงานคณะกรรมการสุขภาพ เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม ความคิดเห็นเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับหลักการนโยบายประกันสุขภาพถ้วนหน้า แนวคิดของศูนย์สุขภาพชุมชน รูปแบบของคณะกรรมการสุขภาพในปัจจุบัน การรับรู้บทบาทหน้าที่ ความคาดหวังในความสามารถตนเอง และความเชื่อในความนับถือและเห็นคุณค่าในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation :S.D.) ในการพรรณนาระดับของการประเมิน จากนั้น เป็นการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ ดำเนินการ 6 ขั้นตอน คือ(1)การวิเคราะห์สภาพการณ์ดำเนินงานคณะกรรมการสุขภาพ (2)การสังเคราะห์กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ (3)การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจ (4)การใช้

รูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจกับคณะกรรมการสุขภาพของตำบลไทรย้อย จำนวน 56 คน ระยะเวลา 3 วัน (5)การถอดบทเรียนจากกระบวนการสร้างเสริมพลังอำนาจและ (6)การประเมินความพึงพอใจ

ผลการศึกษา

ระยะที่ 1 จากการศึกษาบริบทชุมชน พบว่าสภาพการณ์การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสุขภาพตำบลไทรย้อย ขาดพลังอำนาจ 6 ด้านคือ ความชัดเจนเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ ด้านการมอบหมายอำนาจหน้าที่ ด้านมาตรฐานการทำงาน ด้านการฝึกอบรมและการพัฒนา ด้านความรู้และสารสนเทศ และด้านข้อมูลป้อนกลับ เกี่ยวกับการทำงาน นอกจากนี้ยังได้แนวคิดรูปแบบกิจกรรมการเสริมสร้างพลังอำนาจที่ขาดไปทั้ง 6 ด้านซึ่งผู้วิจัยได้นำไปพัฒนาต่อขั้นปฏิบัติการระยะที่ 2

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ คณะกรรมการสุขภาพตำบลไทรย้อย พบว่าคณะกรรมการสุขภาพตำบล ไทรย้อย อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของการสร้างพลังอำนาจในระดับดีมาก ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับดีมาก กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจสามารถสร้างความเชื่อมั่นในการทำงานเป็นทีมได้มากขึ้น และผลที่ได้จากการถอดบทเรียน พบว่ารูปแบบการดำเนินงานของคณะกรรมการสุขภาพชุมชนมีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทชุมชนไทรย้อย กิจกรรมที่จัดทำขึ้นรูปแบบกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ สามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ ในการพัฒนาศูนย์สุขภาพชุมชนของตำบลไทรย้อย

Title : **EMPOWERMENT FOR HEALTH BOARD TO PRIMARY CARE
UNIT DEVELOPMENT: THE CASE STUDY AT TUMBON SAIYOI
NOENMAPRANG DISTRICT PHITSANULOKE PROVINCE**

Author : **Mr.Nares Phurahong**

Major Adviser : **Dr.Narongsak Noosorn**

Adviser : **Dr. Oraphin Krissanakriangkrai**
: **Dr.Prajuab Lamlak**

Type of Degree : **Master of Public Health Degree in Public Health
(M.P.H. in Public Health) Naresuan University, 2006**

Abstract

The purpose of this research was to study the empowerment methods used by the Health Board to develop the Primary Care Unit at Tumbol Saiyoi, Amphor Nonemapang, Phitsanulok Province, and the community surroundings, as well as the performing situation of the Tumbol Saiyoi Health Board, Tumbol Saiyoi, Amphor Noenmapang, in Phitsanuloke Province.

The research has been divided into two phases. The first phase aimed to study the community surroundings and performing situation of The Tumbol Saiyoi Health Board. Moreover, this phase was divided into 3 parts. The first part studied the surroundings of the community from the documents and from Community Health Station files. The study focused on the general information from documents of The Tumbol Saiyoi Health Station and Ban Nong Kamin Health Station. Furthermore, this research obtained general information from documents of The Tumbol Saiyoi Organization Authority, and from interviewing people who were believed to provide important information. Ten people were selected by the health board. As far as the surrounding community and the performing situation of the health board, this research used questionnaires to obtain all the information needed, The opinions about the perception of The universal health care coverage policy, the ideas of Primary Care Unit, method of the health board , of the present time, perception of the duty role, expectation of self

capability and belief in self respect and self value were obtained through data analysis , using mean and standard deviation to describe the assessment level, and then to develop the methods of empowerment activities. The procedure consisted of 6 steps as follows.(1) analyzing the performing situation of the health board, (2) synthesizing the empowerment process, (3) developing the empowerment methods, (4) implementing the empowerment methods at the Tumbol Saiyoi Health Board with 56 people for 3 days, (5) discussing the activities (lesson-learned) from the empowerment process, and (6) assessing result satisfaction.

At The first phase, as far as the study of the community surroundings is concerned, it has been found that the performing situation upon the duty sole of The Tumbol Saiyoi Health Board, lacks of 6 empowerment aspects as follows.

1. Clearness about job responsibility
2. Job assignment
3. Job standard
4. Training and Development
5. Knowledge and information
6. Data feedback

The research used ideas of the empowerment activity methods which lacked the 6 above mentioned aspects to evolve further into the second phase.

The second phase.

The result of the development of the method of the empowerment process and implementation with the Tumbol Saiyoi Health Board, demonstrated that everyone paid attention in participating in any activity and everyone participated in all activities to the highest of all units, thus, satisfaction with the method of the empowerment process. The document study activity results in terms of performing method of The Health Board showed that the process was appropriate and associated with the community surroundings with respect to the role and duty. In developing The Tumbol Saiyoi Primary Care Unit, the researcher found the method called "The Empowerment of The Tumbol Saiyoi Health Board"